

Audit z logiky věci nemohl způsobit finanční krizi

V současné době se v Evropě očekává očista auditu a to v podobě reformy. Evropská komise totiž přichází s poměrně razantním návrhem reformy auditorů a sňahou oddělit auditory od ostatních poradenských činností. „Současná snaha eliminovat auditory od ostatního byznysu nemůže přinést výrazné změny ve výsledcích a především kvalitě práce samotných auditorů,“ říká Petr Šíma, partner poradenské firmy NSG MORISON.

E15: Díky účetnímu skandálu firmy Enron se může jevit, že současnou finanční krizi v počátku rozjeli auditoři?

Stále mnoho zákonodárců si neuvědomuje primární úlohu auditorů. Auditor není špion nebo detektiv, který má za úkol zjistit podvodná chování a činy. Jeho povinností je pouze porovnat shodu účetních závěrek se skutečností hospodaření. Je třeba si uvědomit, že za výkazy firem, systém vnitřních kontrol i způsob, jak dodržují předpisy, odpovídá vedení samotné auditované firmy. Pokud pracuje management podle podvodného schématu, nemusí to auditor zjistit, protože pracuje na základě vybraných vzorků a spoléhá se na kontroly uvnitř firmy. U našich klientů proto hraje velkou roli integrita managementu a transparentnost firmy. Již se nám i stalo, že jsme museli od dané zakázky couvnout. Žádný

auditor nechce podstoupit riziko, které je dosti vysoké, a jednat s majitelem firmy, kde jeho struktura není čitelná a sňahou je auditora oklamat. Auditor většinou na problémy přijde, ale zpravidla bývá již pozdě a samotný management se ve své lži nadobro ztratil. Audit tedy zcela z logiky věci nemohl způsobit finanční krizi.

E15: Sňahou Evropské komise je však vytvořit zásadní reformu auditu. Co se především změní?

Slovo reforma je v poslední době v kurzu, stejně tak jako slovo krize. Hlavní sňahou Bruselu je zabránit tomu, aby poradenská firma klientovi nekontrolovala účty a zároveň neposkytovala jiný servis, a tím se předešlo jakémukoliv shovívavému či zaujatému chování ze strany auditora. Impulzem k těmto změnám bezpochyby jistě patří účetní skandál americké společnosti Enron. Současná snaha eliminovat auditory

od ostatního byznysu nemůže však přinést výrazné změny ve výsledcích a především kvalitě práce samotných auditorů. Spíše naopak. Doposud auditoři mohli čerpat ze zkušeností všech zemí mezinárodního řetězce. Nyní tyto návrhy opatření se vztahují jen na auditory EU zemí, což znamená, že povedou k izolaci se zbývajcími zeměmi EU. Auditoři nebudou mít takové spektrum rozsahu znalostí, když budou odděleni od ostatního spektra činností byznysu. Nezanedbatelné budou též vzrostlé náklady na celou přeměnu auditorůvých společností. Což se v důsledku projeví na konečné ceně u klienta. Tato reforma bude mít největší negativní dopad především na velkou čtyřku, která má dominantní postavení, a své klienty mají na řadu let rozdány. S novým návrhem by firmy musely každých šest let změnit auditorůvskou firmu, nebo pro případ prodloužení lhůty na devět let si najmout firmu dvě.

E15: Vaše firma vyvíjí mimo audit i jiné poradenské činnosti. Je pro vás audit lukrativnější činnost než poradenství?

Poradenské firmy na auditu a zas nestojí. Audit jako takový nikdy nebyl v ziskovosti na prvních příčích. V jiných oblastech, například transakčních, se vydělávají daleko větší peníze. Audit je jasně daná práce řízená a řídicí se striktními, etickými auditorůvskými standardy. Je to práce, která má pevně stanovenou cenu s klientem. Pokud je však klient spokojen, tato spolupráce mezi firmou a auditorem mnohdy trvá řadu let a vzájemná důvěra napomáhá v důsledku ke kvalitě auditu. Audit se rozdí od ostatních částí poradenství má tu výhodu, že je cyklický a každý rok se opakuje.

E15: Jak budete situaci po reformě, tedy v případě, že se v reformě schválí odloučení auditu od jiného byznysu, řešit?

V případě přijetí tohoto auditorůvského návrhu se naše firma bude možřejmě řídit legislativním rámcem, tudíž bude muset audit vyřadit ze skupiny. Nicméně věříme, že komise ještě před přijetím tohoto zákona dospěje k názoru, že tento krok by stejně potřeboval větší kvalitu auditu, než řeší.

E15: Co pro auditory přinesla reforma pozitivního?

Reformu auditu vítáme, avšak by se měla zaměřit na jeho důvěryhodnost informací a samotnou kvalitu. Pozitivem je odstranění v překážky, která brání menším auditorůvským firmám poskytovat audit větší firmám, včetně jakýchkoliv smluvních omezení. Avšak mít možnost dýchat více velké čtyřce na záda nevidím jako reálné. Větší budoucnost spíše vidím v užší spolupráci velké čtyřky s menšími auditorůvskými firmami. Tento koncept může přinést v konečném důsledku nejen větší kvalitu, ale i tak potřebnou důvěryhodnost.

Michal H

Auditor není detektiv. Jeho povinností je pouze porovnat shodu účetních závěrek se skutečností hospodaření.

”